

מה עושים עם הקולחים? אתגרים ופתרונות ממשק לעודפי קולחים בישראל

יו"ר : פרופ' גיתי יהל

חשיבות הנחלים באקלים היבש, הן לסביבה הטבעית והן כאתרי נופש ופנאי לחברה האנושית ידועה ומוכרת. למרות זאת, הנחלים בישראל מתקשים במימוש תפקידם באספקת שירותי המערכת, גם כתוצאה ממחסור במים, אבל בעיקר, מאחר ורוב הנחלים סובלים מזיהום שמקורו בהזרמות כרוניות של קולחים כתוצאה מהצטברות עודפים ואו תקלות שונות.

למרות ההשקעה הרבה בתחום, ולמרות התקדמות האדירה שנעשתה בעשורים האחרונים בכל הקשור בתחום הטיפול וההשבה של קולחים, קולחים בכמויות משתנות מוצאים את דרכם באופן כרוני או ספוראדי למרבית הנחלים. ריכוזי הנוטריינטים והחומר האורגני המסיס בקולחים בישראל עומדים לרוב בתקנים ותקנות, עם זאת, הזרמתם בנחלי החוף הופכת את המערכות הללו למתות ונטולות חמצן (איור 1) זאת משום שעקות חמצן מתרחשות גם כאשר הקולחים המוזרמים הם באיכות מים גבוהה מהנדרש בתקנות ענבר. מכיוון שהנחלים הם הנקז הטבעי של קולחים בכל תקלה או היווצרות עודף מקומי או אזורי, ללא פיתוח פתרונות הנדסיים ושינוי יזום במדיניות, קולחים ימשיכו לזהם ולפגוע בנחלי ישראל, זאת מכורח תפקידם הגיאוגרפי בניקוז היבשה אל הים. על כן, שימור ושיקום נחלי ישראל מחייב פיתוח פתרונות הנדסיים אשר יאפשרו הפסקה מלאה של הזרמות קולחים כרוניות בנחלים בטווח המידי והעתידי.